

WOJEWODA POMORSKI

W P Ł Y N Ę Ł O

Data. 23.10.2017. L.dz. 335

Podpis. [Signature] Zał.

Gdańsk, dnia 16 października 2017 r.

PS-VIII.431.13.2017

Pani
Elżbieta Protasiuk
Dyrektor
Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-
Wychowawczych w Tczewie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 3 lit. a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, poz. 1292) upoważnieni pracownicy:

- Karolina Jarzębińska – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku - kierujący zespołem inspektorów na podstawie Upoważnienia Nr 121/2017 znak PS-VIII.0030.13.2017 z dnia 5 czerwca 2017 r.
- Magdalena Orlińska – inspektor wojewódzki w Oddziale Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku na podstawie Upoważnienia Nr 120/2017 znak PS-VIII.0030.13.2017 z dnia 5 czerwca 2017 r., w dniach od 12 do 23 czerwca 2017 r. w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego o nazwie „Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Narkowach” przy ul. Tczewskiej 21, 83-120 Subkowy, przeprowadzili kontrolę pozaplanową w zakresie: przestrzegania praw dziecka i stosowanych metod wychowawczych w placówce.

Zgodnie § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477), przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Okres objęty kontrolą: Od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia rozpoczęcia kontroli tj. 12 czerwca 2017 r.

Kontrolę prowadzono: w okresie od dnia 12 czerwca 2017 r. do dnia 23 czerwca 2017 r., w siedzibie jednostki kontrolowanej „Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach” w dniach: 12, 13 i 14 czerwca 2017 r. oraz dnia 21 czerwca 2017 r. w Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 6.

ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU
Wydział Polityki Społecznej
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

mgr Wioletta Nastala
24.10.2017

Kierownik jednostki kontrolowanej oraz informacje wstępne:

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego o nazwie „Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Narkowach” zlokalizowana w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21, 83-120 Subkowy, zwana dalej „Placówką”, prowadzona jest na podstawie zezwolenia Wojewody Pomorskiego, udzielonego decyzją z dnia 14 sierpnia 2012 r., znak PS-VI.9423.37.2012. Obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną zapewnia Placówce Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych z siedzibą w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 6, zwane dalej „Centrum Administracyjnym”. Centrum Administracyjnym od 3 czerwca 2015 r. kieruje dyrektor pani Elżbieta Protasiuk, będąca jednocześnie dyrektorem Placówki, zgodnie z uchwałą Nr 27/83/2015 Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie zatrudnienia dyrektora Domu Dziecka w Tczewie [akta kontroli str. 5-6]. Dyrektor kieruje jednocześnie pozostałymi dwoma placówkami, funkcjonującymi w strukturach ww. Centrum Administracyjnego, tj. Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Tczewie przy ul. Kopernika 1/3 b oraz Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 6.

Placówka funkcjonuje na podstawie *Statutu Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach* stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XXIII/140/12 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie przekształcenia Domu Dziecka w Tczewie w Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie [akta kontroli str. 7-11]. Kontrolę przeprowadzono w związku z informacjami zawartymi w piśmie Rzecznika Praw Dziecka, znak sprawy ZEW.441.218.2017.AS, skierowanym do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie:

dokumentów obowiązujących w Placówce, dokumentacji indywidualnej dziecka, rozmów z dyrektorem Placówki, rozmów z koordynatorem Placówki, rozmów z wychowawcami Placówki, rozmów z wychowankami Placówki, protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień, protokołu oględzin, przeprowadzonych pisemnych, anonimowych ankiet wśród wychowanków placówki, wykazów i zestawień sporządzonych przez dyrektora Placówki, koordynatora Placówki i pracowników Centrum Administracyjnego, obserwacji.

Ocena skontrolowanej działalności:

Działalność placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego o nazwie „Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Narkowach” zlokalizowanej w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21, 83-120 Subkowy w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

USTALENIA KONTROLI

1. Organizacja Placówki

Organizację i zasady działania Placówki określa *Regulamin Organizacyjny Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie* stanowiący załącznik do Uchwały Nr 95/299/2016 Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 29 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Administracyjnego Placówek

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

Strona 2 z 16

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

mgr Wioletta Kosińska
24.10.2017

Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie, Załącznik Nr 3 dotyczy bezpośrednio Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego z siedzibą w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21, [akta kontroli str. 12-34]. Kontrolowana Placówka jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego i posiada 14 miejsc.

W toku kontroli ustalono, iż placówką kieruje Dyrektor przy pomocy wyznaczonego wychowawcy zgodnie z § 16 ust. 2 *Regulaminu Organizacyjnego Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie* [akta kontroli str. 18]. W trakcie kontroli funkcję koordynatora pełnił

W okresie objętym kontrolą w Placówce obowiązywały określone procedury wewnętrzne wprowadzone zarządzeniami Dyrektora Placówki. Zarządzenie nr 1/02/2017 Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia „*Regulaminu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie*” celem ujednoczenia stylu pracy zobowiązującego wychowawców do zapoznania się z procedurą oraz stosowania jej w pracy [akta kontroli str. 35]. Zgodnie z wyżej wymienionym zarządzeniem w Placówce działa stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny sytuacji dziecka przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej co pół roku, co jest zgodne z art. 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej [akta kontroli str. 35-39] oraz zgodnie z pkt 4 Załącznika Nr 1 do Zarządzenia Nr 1/02/2017 z dnia 10 lutego 2017 [akta kontroli str. 36]. W okresie objętym kontrolą w Placówce odbyły się dwa zespoły do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka i zasadności dalszego pobytu w placówce: 9 września 2016 r. i 3 marca 2017 r., [akta kontroli str. 284-295]. W żadnym z ww. zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka nie uczestniczył psycholog. Pielęgniarka zatrudniona w Centrum Administracyjnym brała udział w zespole z uwagi, iż była najlepiej zorientowana w sytuacji zdrowotnej dziecka [akta kontroli str. 299-302]. Zarządzenie nr 2/02/2017 z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia „*Procedury dotyczącej opracowania i realizacji pracy z dzieckiem i rodziną*” w Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie, które reguluje pracę z dzieckiem i rodziną, wskazuje kolejne kroki postępowania, osobą odpowiedzialną za realizację oraz czas realizacji postępowania [akta kontroli str. 40-41].

2. Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania w Placówce

W toku kontroli ustalono, że Placówka mieści się w domu piętrowym podpiwniczonym. W Placówce znajdują się 4 pokoje wychowanków, 2 trzyosobowe i 2 czteroosobowe, 2 łazienki, kuchnia z jadalnią, salon oraz pokój wychowawców. W każdym pokoju znajdują się szafy i komody, gdzie dzieci mogą przechowywać swoje osobiste rzeczy, biurko, przy którym dziecko może swobodnie i samodzielnie odrabiać lekcje, co jest zgodne § 18 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720). W domu znajdują się 2 łazienki dla wychowanków, wydzielone osobno dla dziewcząt i chłopców, którzy mogą z nich swobodnie korzystać, w sposób zapewniający intymność. W łazienkach znajdują się pralki, miejsce do suszenia ubrań, z których wychowankowie mają

możliwość korzystania co jest zgodne z § 18 ust. 3 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. W Placówce mieści się duża kuchnia, w której są przygotowywane posiłki. Dzieci mają stały dostęp do produktów żywnościowych i napojów. W tygodniu są one przygotowywane przez opiekunkę, natomiast w dni wolne od nauki szkolnej posiłki są przygotowywane przez dzieci i wychowawcę, co sprzyja budowaniu wzajemnych relacji, rozwija umiejętności kulinarne wychowanków a przy okazji uczy samodzielności. Obok kuchni mieści się jadalnia, w której jest duży stół z krzesłami, przy którym są spożywane wspólne posiłki, opodal salon z wyznaczoną wspólną przestrzenią do odpoczynku i rozrywki, gdzie wychowankowie mogą oglądać telewizję, odrabiać lekcje, grać w gry planszowe, na komputerze, odpoczywać i relaksować się w wolnych chwilach, co jest zgodne z § 18 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Obok wspólnej przestrzeni jest pokój wychowawców zamykany na klucz, gdzie mieszczą się akta osobowe wychowanków, grafik pracy, wszelka dokumentacja związana z Placówką oraz leki dzieci. W piwnicy mieści się magazynek zamykany na klucz ze środkami papierniczymi oraz ze środkami higienicznymi, z których korzystają wychowankowie w miarę potrzeb oraz zamykana na klucz kotłownia, a obok niej siłownia, w której wychowankowie ćwiczą pod okiem wychowawcy. Cała posesja jest ogrodzona, na podwórku jest plac zabaw dla dzieci, wytyczone miejsce na grilla, altanka z ławeczkami i stołem, Placówka zapewnia wychowankom standardy określone w § 18 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej [akta kontroli str. 296-298].

2.1. Wychowankowie Placówki

W dniu rozpoczęcia kontroli w ewidencji Placówki figurowało siedmioro wychowanków, z czego dwoje wychowanków przebywało w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jastrowiu i Czaplunku [akta kontroli str. 208, 212, 55-56].

W toku kontroli ustalono, iż wychowanek . . . wraz z . . . został umieszczony w Placówce dnia 22 kwietnia 2012 r. . . posiadał orzeczenie Nr 155-2015/2016 z dnia 15.12.2015 r. wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną o potrzebie kształcenia specjalnego. Na podstawie skierowania Starosty Człuchowskiego 03/2016 z dnia 2 lutego 2016 r. . . został [akta kontroli str. 222] umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Wierzchowie Dworzec, skąd dnia 14.10.2016 r. został skreślony z listy ewidencji wychowanków. W związku z pogłębiającym się procesem demoralizacji zgodnie ze wskazaniem ORE nr WRS.501.6989.2016.TK . . . został umieszczony w Salezjańskim Ośrodku Wychowawczym w Trzcńcu [akta kontroli str. 212-223] gdzie kontynuuje naukę na poziomie szkoły gimnazjalnej. W czasie kontroli ustalono, iż . . . jest w stałym kontakcie telefonicznym z rodzicami, bratem, oraz z wychowawcą prowadzącym Placówkę. Z analizy dokumentacji wychowanek wynika, że zachowanie . . . podczas urlopowania na ferie zimowe do Placówki pozytywnie zaskoczyło zarówno wychowawców jak i wychowanków [akta kontroli str. 229]. Zmiana zachowania wychowanek w dużej mierze zaszła poprzez zmianę placówki i podjętych działań.

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

STARSZY
Centrum Administracyjnego
Pielęgnacji i Opiekuńczo-Wychowawczych

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDANSKU
Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

Strona 4 z 16

mgr . . .
21.02.2016

Analiza dokumentów wykazała, iż cel pracy z dzieckiem wskazany w Karcie modyfikacyjnej Nr 2 z dnia 9 września 2016 r. do Planu Pomocy Dziecku [akta kontroli str. 226] jest niezgodny z § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. i stanowi nieprawidłowość. Cel pracy z dzieckiem wpisany w Karcie modyfikacyjnej Nr 3 do Planu Pomocy Dziecku z dnia 9 marzec 2017 r. [akta kontroli str. 224] jest również niezgodny z § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r., co stanowi nieprawidłowość. Zgodnie z ww. rozporządzeniem wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniając powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia. Celem nie jest „umieszczenie i pobyt w placówce MOW w celu większej kontroli nad jego zachowaniem” [akta kontroli str. 224].

W toku kontroli uzyskano informację, że kolejny trzeci wychowanek oczekuje na umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

W trakcie kontroli w Placówce przebywały dzieci w przedziale wiekowym 12-17 lat, w tym: jeden dwunastolatek, jeden szesnastolatek, troje siedemnastolatków [akta kontroli str. 55-56].

Zgodnie z ustaleniami kontroli w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach na bieżąco jest prowadzona ewidencja dzieci zawierająca: imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia, adres ostatniego zamieszkania, aktualny adres zamieszkania rodziców lub opiekunów prawnych, datę przyjęcia do placówki, ewentualnie data opuszczenia placówki i skreślenie z listy ewidencji Placówki, co jest zgodne z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej [akta kontroli str. 55-56].

Z analizy ewidencji wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego z siedzibą w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21, wynika, że w okresie objętym kontrolą Placówkę opuściło 7 wychowanków. W toku kontroli ustalono, iż w dniu 18 stycznia 2017 r. do domu rodzinnego powróciło dwóch wychowanków, co jest zgodne z art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Czworo wychowanków usamodzielniało się i opuściło Placówkę, z czego dwoje w dniu uzyskania pełnoletności. Jedna z wychowanek na własną prośbę została przeniesiona do innej Placówki działającej w Strukturze Centrum Administracyjnym z dniem 1 października 2016 r.

2.2. Osoby pracujące z dzieckiem w Placówce

W okresie objętym kontrolą, od 1 lipca 2016 r. do dnia 12 czerwca 2017 r., całodobową opiekę i wychowanie zapewniało łącznie 12 osób. Zdarzały się przypadki, że opiekę zapewniali doraźnie wychowawcy z innych placówek funkcjonujących w strukturze Centrum Administracyjnego, oraz pedagog i psycholog, co było uwarunkowane dużą rotacją kadry wychowawczej. W toku kontroli ustalono, iż w tym okresie z pracy odeszło łącznie pięciu wychowawców, pedagog i psycholog [akta kontroli str. 43-44], którzy pracowali bezpośrednio z dziećmi. Ustalono, iż w trakcie kontroli trwała rekrutacja na stanowisko wychowawcy.

ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM

Pedagog Placówki od dnia 2 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. zatrudniony był w strukturach Centrum Administracyjnym jako wychowawca, a od dnia 1 stycznia 2017 r. był zatrudniony na stanowisku pedagoga na pełen etat i pozostawał do dyspozycji wszystkich placówek w strukturze Centrum Administracyjnego. W Placówce w Narkowach pracuje w każdy czwartek od godziny 10.00 do godziny 18.00 [akta kontroli str. 45].

W toku kontroli ustalono, że do zadań pedagoga zatrudnionego w Placówce należy: prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych z wychowankami, przeprowadzenie wywiadów środowiskowych w środowisku rodzinnym, utrzymywanie stałego kontaktu ze szkołami, do których uczęszczają dzieci, prowadzenie rozmów wspierających, motywujących wychowanków do prawidłowego realizowania obowiązku szkolnego i do przejawiania pozytywnych zachowań zarówno w Placówce jak i poza nią [akta kontroli str. 17-18].

Analiza grafiku za miesiąc styczeń 2017 r. wykazała, że w dniu 26 stycznia 2017 r. pedagog pełniła dyżur doraźnie jako wychowawca, w tym dniu według *Godzin pracy specjalistów* powinna pełnić dyżur w swoim zakresie obowiązków. W marcu 2017 r. pełniła czterokrotnie dyżur w godzinach 8-20, w kwietniu 2017 r. pełniła dyżur czterokrotnie w godzinach 8-20 [akta kontroli str. 46-49]. Pełnienie dyżurów doraźnych przez pedagoga było związane z odejściem wychowawców z pracy i koniecznością zapewnienia bieżącej opieki nad dziećmi. Pedagog na bieżąco wywiązywała się ze swoich obowiązków, czego potwierdzeniem są wpisy w *Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych wychowanka* wykonywane nie rzadziej niż co miesiąc, odzwierciedlające pracę indywidualną z dzieckiem na terenie Placówki [akta kontroli str. 122-123, 141-142, 189-192, 229-230, 255-256, 265-266].

Psycholog Placówki jest zatrudniony od dnia 1 lutego 2017 r. na pół etatu. Z dokumentu „*Godziny pracy specjalistów*” przedstawionego przez Dyrektora wynika, że psycholog pracuje w Placówce, w każdą środę od godziny 16.30 do godziny 20.30. Poza tymi godzinami psycholog codziennie do godziny 16.30 jest niedostępna zarówno dla wychowawców, którzy mogliby potrzebować wsparcia w newralgicznych momentach jak i dla wychowanków, którzy potrzebowaliby rozmowy wspierającej, motywującej.

W toku kontroli ustalono, że zarówno wychowawcy, jak i koordynator nie zawsze posiadali bieżące informacji o dokładnych godzinach i dniach pracy psychologa oraz zmianach godzin pracy. Spowodowane było to tym, iż psycholog sporadycznie pojawiała się w Placówce oraz był z nią utrudniony kontakt telefoniczny. Kadra pedagogiczna przez dłuższy czas nie była w posiadaniu numeru kontaktowego z psychologiem. Wychowawcy czasami zgłaszali Dyrektor, iż jest potrzeba, aby pani psycholog przyszła interwencyjnie na dyżur, porozmawiała z dziećmi, udzieliła wsparcia w pracy wychowawczej a nie tylko w godzinach popołudniowych w wyznaczony dzień [akta kontroli str. 45].

Analiza grafiku z 11 marca 2017 r. wykazała, iż w tym dniu w godzinach 8-20 psycholog pełniła doraźny dyżur w Placówce jako wychowawca, [akta kontroli str. 48]. W *Kartach udziału w zajęciach psychologicznych* prowadzonych przez psychologa dla wychowanków Placówki taka sama data, tj. 11 marca 2017 r. widnieje przy wpisach o przeprowadzonych przez psychologa, występującego tutaj w roli psychologa a nie wychowawcy, rozmowach z wychowankami [akta kontroli str. 78]. Psycholog pełniąc w Placówce dyżur wychowawczy powinna wykonywać zadania przypisane wychowawcy,

ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Wydział Polityki Społecznej

Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

Strona 6 z 16

mgr Wioletta Nastala
20.10.2017

czyli zapewniać opiekę i wychowanie, dbać o bieżące potrzeby wychowanków oraz dokonywać wpisów w dokumentacji bieżącej wychowanków. Osoba zapewniająca bezpośrednią i bieżącą opiekę nad dziećmi nie może jednocześnie występować w roli wychowawcy i psychologa. Powyższa sytuacja stanowi nieprawidłowość.

W czasie kontroli uzyskano wgląd w *Arkusze badań i obserwacji psychologicznych* oraz w *Karty udziału w zajęciach psychologicznych wychowanków*

gdzie widniały takie same daty wpisów ze specjalistycznej pracy psychologa z wychowankiem. Wpisy psychologa nie odzwierciedlały stanu emocjonalnego dziecka, trudności na jakie napotyka, nie kierowały wychowawców do dalszej pracy z dzieckiem, a jedynie informowały, iż psycholog pomagał wychowankom w odrabianiu lekcji, jaką postawę i motywację do nauki miał wychowanek [akta kontroli str. 77-78, 125-126, 148-149, 193-194]

W toku kontroli ustalono iż, psycholog nie brała udziału w posiedzeniu Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka z 3 marca 2017 r. [akta kontroli str. 290], co jest niezgodne z art. 137 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jak również jest niezgodne z § 14. pkt. 8 *Regulaminu Organizacyjnego Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie* i stanowi nieprawidłowość. Ponadto poprzedni psycholog również nie brał udziału w Zespole do spraw okresowej oceny dziecka, który odbył się 9 września 2016 r. [akta kontroli str. 295].

W aktach osobowych wychowanków brak było bieżących *Arkuszy badań i obserwacji psychologicznych* oraz wychowanków. W czasie kontroli uzyskano wgląd w brakujące dokumenty, które znajdowały się w osobnym segregatorze i były przechowywane w biurze psychologa w siedzibie Centrum, do którego wglądu nie miała kadra pedagogiczna Placówki [akta kontroli str. 77-78, 124-126, 148-149, 193-194].

Z analizy dokumentacji psychologa przedstawionej w toku prowadzonej kontroli wynika, że powyższa dokumentacja nie jest prowadzona na bieżąco. W przypadku wychowanka w *Arkuszu badań i obserwacji psychologicznych* w roku 2017 widnieje tylko 1 wpis dotyczący objęcia wychowanka specjalistyczną pomocą psychologiczną poza Placówką [akta kontroli str. 149]. Objęcie wychowanka pomocą psychologiczną przez inny podmiot nie zwalnia psychologa Placówki z prowadzenia i zapisywania własnych obserwacji.

Z ustaleń kontroli wynika, iż nie było bieżącej współpracy pomiędzy wychowawcami a psychologiem. Psycholog nie informował wychowawców o swoich spostrzeżeniach, nie przekazywał istotnych informacji, które były niezbędne przy prawidłowym realizowaniu procesu wychowawczego. Wychowawcy nie mieli wglądu w wyżej wymienioną dokumentację dziecka. Ponadto treści zapisane przez psychologa nie pokrywały się z informacjami o dziecku zapisanymi przez wychowawców w *Karcie Pobytu Dziecka*, nie były ze sobą spójne, zawierały odmienne informacje o dziecku.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Placówki, który miał do wglądu dwie opinie o wychowance sporządzone zarówno przez wychowawcę [akta kontroli str. 93] jak i przez psychologa [akta kontroli str. 94-95] były one całkowicie różne [akta kontroli str. 300]. Pokazywały różne spojrzenia na dziecko, różny kierunek działania co niestety potwierdzało

niespójność we współdziałaniu wychowawców z psychologiem, a raczej brak współpracy i trzymania jednego frontu w procesie wychowawczym dziecka.

W toku kontroli Dyrektor przyznała, że nie sprawdzała pracy psychologa, myśląc że wypełnia swoje obowiązki rzetelnie, udzieliła wyjaśnień dotyczących pracy psychologa jak również zadeklarowała chęć poprawy współpracy kadry wychowawczej z psychologiem.

W trakcie kontroli na podstawie wykazu osób pracujących na dzień 12 czerwca 2017 r. ustalono, że obecnie zatrudnionych jest siedmiu wychowawców, natomiast bezpośrednio z dziećmi w Placówce pracuje pięciu wychowawców, w tym jeden pełniący funkcję koordynatora oraz dodatkowo opiekun czyli pracownik gospodarczy, który zajmuje się pracami domowymi, gotowaniem [akta kontroli str. 42]. Zgodnie z ustaleniami kontroli, osoby pracujące z dzieckiem w Placówce posiadają kwalifikacje określone w art. 98 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na podstawie przedstawionych kontrolującym grafików za rok 2017 r. ustalono faktyczny stan zapewniania opieki i wychowania w dni robocze i weekendy.

Obecnie wychowawca _____ po urlopie rodzicielskim, wypoczynkowym i ojcowskim w okresie od 25 marca 2016 r do 23 stycznia 2017 r., przebywa od 4 maja 2017 r. do 31 października 2017 r. na urlopie bezpłatnym.

Wychowawczyni _____ przebywa od 18 stycznia 2017 r. na urlopie macierzyńskim.

W toku kontroli ustalono, że za układanie grafików pracy wychowawców był odpowiedzialny koordynator Placówki.

Z analizy grafików pracy wychowawców za okres od 1 stycznia do 31 maja 2017 r. ustalono, że dyżury w godzinach 8-20 oraz 20-8 w dni wolne od zajęć lekcyjnych, w weekendy oraz dyżury nocne w tygodniu, opieka była zapewniana i stały nadzór nad dziećmi przez jednego wychowawcę, co jest zgodne z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast w tygodniu, w godzinach 8-20 opieka była zapewniona przez jednego, dwóch lub trzech wychowawców. Godziny dyżurów dziennych poszczególnych wychowawców bywały różne: 8-16, 8-12, 12-20, 16-20, 6-14, 6-18, 10-18 w zależności od potrzeb wychowanków ich zajęć lub wyjść z dziećmi [akta kontroli str. 46-50]. Według grafiku z marca 2017 r. w godzinach 8-20 dyżur pełnił doraźnie wychowawca przeniesiony z innej placówki funkcjonującej w strukturach Centrum Administracyjnym [akta kontroli str. 48]. W maju 2017 r. dwukrotnie w godzinach 8-20 dyżur doraźnie pełnił wychowawca innej placówki obsługiwanej przez Centrum Administracyjne [akta kontroli str. 50]. Duża rotacja wychowawców nie sprzyjała budowaniu poprawnych relacji oraz więzi pomiędzy wychowawcami a wychowankami, co nie służyło należytemu zabezpieczeniu potrzeb dzieci. W miarę możliwości kadrowych opieka i praca wychowawcza z dziećmi w tym okresie zapewniana była w sposób ciągły [akta kontroli str. 46, 48-50].

Organizacja czasu pracy wychowawców powinna być dostosowana do potrzeb dzieci i wynikać z rytmu dnia w Placówce. Pomimo zmian w zespole i trudności w pozyskaniu kandydatów do pracy wychowawczej z dziećmi Dyrektor zapewniała na bieżąco oraz ciągłość opieki zarówno w dzień jak i w nocy posiłkując się dodatkowymi osobami zatrudnionymi w strukturze Centrum. Z uwagi, iż w okresie objętym kontrolą od 1 lipca 2016 r. do 12

ZA ZGODNOŚĆ

Z ORYGINAŁEM

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjnego
Placówki Oświatowej i Wychowawczej

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37

www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

Strona 8 z 16

mgr Wioletta Nastala
12.10.2017

czerwca 2017 r. zaszło wiele zmian personalnych (pedagog, psycholog i czworo wychowawców z powodów osobistych bądź finansowych złożyło wypowiedzenia z pracy, jeden z wychowawców otrzymał wypowiedzenie od Dyrektora) wpłynęło to negatywnie na relacje pomiędzy wychowankami a wychowawcami.

W czasie kontroli ustalono, iż sytuacja w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach unormowała się na tyle, że jest stały zespół wychowawców, w którym każdy wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci, co jest zgodne z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Każdy wychowanek ma przydzielonego wychowawcę prowadzącego, który od początku przybycia dziecka do Placówki do chwili jej opuszczenia kieruje procesem wychowawczym dziecka.

Wychowawcy Placówki prowadzą „Zeszyt Raportów Dobowych”, w którym wpisywane są wszelkie informacje o przebiegu dyżuru dziennego i nocnego z uwzględnieniem stanu wychowanków, zachowania podopiecznych, ważnych wydarzeń. Raporty są podpisywane przez wychowawcę, który w danym momencie pełni dyżur i mają charakter informacyjny dla pozostałych pracowników.

W czasie kontroli ustalono, iż Placówka zapewnia wychowankom stały dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. Pielęgniarka pracująca na pół etatu w strukturach Centrum Administracyjnym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach jest w każdy piątek od godziny 14.00 do 18.00 oraz według potrzeb [akta kontroli str. 45]. Do jej zadań należy monitorowanie stanu zdrowia dzieci, pilnowanie terminów wizyt u lekarzy specjalistów, kontrolowanie wydawania i dawkowania leków, rejestrowanie dzieci do lekarzy, na szczepienia, instruowanie wychowawców o zaleceniach lekarzy. Bierze również udział w posiedzeniach Zespołu do spraw okresowej oceny dziecka z uwagi na informacje, które posiada o wychowankach [akta kontroli str. 299-302].

3. Przestrzeganie praw dziecka w Placówce

3.1. Prawo dziecka do powrotu do rodziny i utrzymywanie osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów

Z ustaleń kontroli wynika, iż Placówka podejmowała działania mające na celu przezwyciężenie trudności adaptacyjnych wychowanków, zapewniała pomoc przy łagodzeniu negatywnych skutków oddzielenia od rodziny biologicznej oraz pomoc w radzeniu sobie z emocjami, w tym także pomoc specjalistyczną pedagoga, psychologa. Placówka dążyła do podtrzymywania więzi rodzinnych, często inicjowała spotkania z rodzicami zarówno w Placówce jak i poza nią, podejmowała intensywne działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny, jeśli było to możliwe, utrzymywała stały kontakt z rodzicami wychowanków lub prowadziła działania na rzecz przywrócenia takich kontaktów, relacji np. z rodzeństwem, osobami bliskimi, które mogły utrzymywać osobiste kontakty z dzieckiem [akta kontroli str. 100, 119, 120, 136, 150, 156, 164, 166, 232, 281], z wyjątkiem przypadków, kiedy sąd zakazał takich kontaktów, co jest zgodne z art. 4 pkt 3 ustawy. W przypadku jednej z wychowanek .. Sąd Rejonowy w Tczewie, II Wydział Karny, sygn. akt II K 1073/16 dnia 2 marca 2017 r. wydał wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej zakazujący kontaktowania się ojczyma z małoletnią oraz wydał zakaz zbliżania się rodzica do dziecka na

odległość mniejszą niż 5 metrów, na okres 10 lat [akta kontroli str. 88-92]. W czasie trwania kontroli ustalono, iż wychowanka nie kontaktowała się z ojczymem. Placówka dążyła do budowania poprawnych relacji wychowanki z rodziną, osobami bliskimi poprzez przełamywanie jej braku zaufania do osób dorosłych.

Rodzice wychowanków byli aktywowani do częstszych kontaktów z dzieckiem do różnego rodzaju działań na rzecz Placówki i jej mieszkańców jak obchodzenie urodzin, świąt. Wychowankowie przebywający w Placówce odwiedzani byli nie tylko przez rodzinę ale i przez kolegów, koleżanki. Placówka angażowała rodziców do brania czynnego udziału w procesie wychowawczym, stwarzała przyjazne warunki w czasie odwiedzin. Wychowankowie byli w stałym kontakcie osobistym jak i telefonicznym z bliskimi o ile było to możliwe. Wychowawcy respektowali prawo dziecka do jego swobodnego kontaktu z bliskimi i dokładali wszelkich starań, aby spotkania z rodziną przebiegały prawidłowo, co było dokumentowane w kartach pobytu dzieci w obszarze „*Relacje dziecka z rodzicami i osobami bliskimi*” [akta kontroli str. 106-107, 165-166]. Wychowankowie byli urlopowani do domów rodzinnych w dni wolne od nauki szkolnej i święta jeżeli sytuacja rodzinna i bytowa na to pozwalała, jak również zdarzały się sytuacje, gdzie w ciągu dnia znajdowali się pod opiekę rodzica lub opiekuna prawnego w celu np. pójścia na spacer, na zakupy, do lekarza.

W toku kontroli ustalono, iż Placówka współpracowała z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z asystentem rodziny. W przypadku rodzeństwa .. asystent rodziny na bieżąco informował wychowawców o sytuacji rodzinnej chłopców, braku podjęcia przez matkę terapii odwykowej od alkoholu, jak również o długotrwałych ciągach alkoholowych [akta kontroli str. 60] w trakcie kiedy to dzieci miały być urlopowane do domu rodzinnego. Z uwagi, iż przed umieszczeniem dzieci w Placówce rodzina miała założoną Niebieska Kartę a sprawcą przemocy była matka, kadra pedagogiczna podjęła decyzje o wstrzymaniu urlopowania do domu rodzinnego [akta kontroli str.71] Biorąc pod uwagę, iż dziecko ma prawo do kontaktów osobistych z członkami rodziny Placówka dołożyła wszelkich starań aby zachować takie kontakty na terenie Placówki [akta kontroli str. 227].

3.2. Prawo dziecka do kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku z uwzględnieniem prawa dziecka do wyrażania własnego zdania i opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości

Z ustaleń kontroli wynika, że każde dziecko przyjęte do Placówki jest zapoznawane z *Regulaminem Organizacyjnym Placówki* oraz z *Kodeksem Wychowanka* wypracowanym razem z dziećmi, w którym zapisany jest zbiór praw i obowiązków wychowanków zamieszkujących w Placówce, system nagród i konsekwencji w przypadku ich nie realizowania. W toku kontroli Dyrektor udzieliła wyjaśnień, iż w „Kodeksie Wychowanka” istnieje zapis: „że wychowanek może w ciągu 3 dni odwołać się do dyrektora od kary” [akta kontroli str. 299-302]. W okresie objętym kontrolą tylko jeden wychowanek odwoływał się od nałożonej konsekwencji. Wychowanek, który regularnie łamał zasady panujące w Placówce samowolnie oddalał się z Placówki. Z uwagi na osiągnięcie wieku pełnoletności

ZA ZGODNOŚĆ

Z ORYGINAŁEM

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjno-Opokowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
Placówek Opiekunów Wychowawczych www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Wydział Polityki Społecznej

mgr Wiesława Nastala

24.10.2017

przez wychowanka oraz deklarowaniu chęci kontynuowania nauki, co umożliwiłoby pozostanie w Placówce został sporządzony i podpisany *Kontrakt pomiędzy wychowankiem Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie* a koordynatorem Placówki i Dyrektorem [akta kontroli str. 276]. Sformułowanie użyte w ww. kontrakcie „wychowanek Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie” jest nieprawidłowe, ponieważ Centrum Administracyjne nie jest placówką opiekuńczo-wychowawczą, a jedynie jednostką zapewniającą obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach. Dziecko nie może być zatem wychowankiem Centrum Administracyjnego tylko Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach, zgodnie z ewidencją wychowanków prowadzoną w ww. Placówce.

Powyżej opisywany kontrakt zawierał 12 punktów praw i obowiązków, którego konsekwencją złamania jakiegokolwiek punktu z postanowień było otrzymanie pisemnego upomnienia w formie notatki dyscyplinującej [akta kontroli str. 279]. Trzykrotne upomnienie, podobnie jak złamanie prawa lub skreślenie z listy uczniów szkoły wiązać się miało z natychmiastowym usamodzielnieniem. Pełnoletni wychowanek, który otrzymał pierwsze takie upomnienie, gdy nie powrócił z przepustki, odwoływał się od niego u Dyrektora Placówki [akta kontroli str. 299].

W toku kontroli ustalono, iż Placówka zapewnia dzieciom możliwość ciągłego kształcenia poprzez stały dostęp do nauki szkolnej, pomocy w nauce własnej, przy odrabianiu lekcji. Ustalono również, iż Placówka zapewnia dzieciom możliwość rozwoju uzdolnień i zainteresowań. Zarówno z rozmów z wychowankami, jak i przygotowanego zestawienia przez koordynatora Placówki [akta kontroli str. 57] na dzień 14 czerwca 2017 r. wynika, że dzieci brały udział w różnego rodzaju dodatkowych zajęciach organizowanych przez wychowawców na terenie placówki, które miały na celu wyciszenie emocji, rozwinięcie umiejętności poznawczych, zainteresowań, zwiększenie aktywności fizycznej, koordynacji ruchowej dzieci poprzez grę w piłkę nożną, grę w tenisa, w siatkówkę, w koszykówkę zarówno na boisku jak i na hali sportowej. Placówka organizowała również zajęcia relaksacyjne jak malowanie, słuchanie muzyki relaksacyjnej, spacer, wycieczki. W miarę możliwości Placówka organizowała grupowe wyjścia np. na pokazy sztuk walki na Ergo Arenie, na mecz piłki nożnej na Stadionie Energa Gdańsk z udziałem drużyny Lechii Gdańsk. Dwóch wychowanków brało udział w zajęciach dodatkowych rekreacyjno-sportowych organizowanych poza Placówką. Jeden z wychowanków trenował kickboxing w Thunder Gym, skąd wziął udział w charytatywnej gali, na której zbierano fundusze dla osób potrzebujących, ponadto trenował dodatkowo boks [akta kontroli str. 151]. Drugi z wychowanków trenował piłkę nożną, gdzie wraz z klubem brał udział w turniejach piłkarskich [akta kontroli str. 57]. Wychowankowie rozwijali swoje umiejętności i zainteresowania poprzez regularny udział w treningach. Do dyspozycji wychowanków w Placówce jest siłownia, wyznaczone miejsce z komputerem, w salonie znajdują się gry planszowe, konsola, książki, telewizor. W ogrodzie znajduje się plac zabaw, teren rekreacyjny gdzie dzieci, w sposób bezpieczny mogą bawić się i wypoczywać, co jest zgodne z art. 4 pkt 5 ustawy.

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU
Wydział Polityki Społecznej
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

mgr Wioleta Hosińska
20.06.2017

Z ustaleń kontroli wynika, że zespół wychowawców podejmuje działania zmierzające do stworzenia jak najlepszych warunków sprzyjających systematycznej stabilizacji zarówno stanu emocjonalnego jak i poczucia bezpieczeństwa. Dzieci znają swoich wychowawców, z którymi mogą w każdej chwili porozmawiać o swojej sytuacji rodzinnej i prawnej, o stanie swojego zdrowia, wyrazić swoje zdanie, emocje, ustalić plany i zamiary oraz działania, które będą mogły krytycznie spojrzeć na ocenę swoich postaw i ewentualnie ich poprawę [akta kontroli str. 303-318]. W toku kontroli ustalono, że wychowankowie znają swoje prawa i obowiązki w Placówce [akta kontroli str. 303-318].

3.3. Prawo dziecka do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia

Wychowankowie Placówki, co miesiąc mają przyznaną do własnej dyspozycji kwotę kieszonkowego, która nie może być niższa niż 1% i wyższa niż 8 % kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co jest zgodne z § 18 ust.1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wysokość kieszonkowego jest uzależniona od zachowania wychowanka zarówno w placówce jak i poza nią, od wyników w nauce, frekwencji i zachowania na terenie szkoły, od przestrzegania *Regulaminu Placówki*, relacji z innymi mieszkańcami lub osobami dorosłymi.

W toku kontroli ustalono, iż wychowankowie znają zasady przyznawania kieszonkowego, w przypadku podwyższenia kwoty traktują to jak nagrodę, wyróżnienie co służy motywująco na dalsze pozytywne działanie, w przypadku pomniejszenia kwoty kieszonkowego uznają to za konsekwencję w swoim działaniu [akta kontroli str. 305-306, 309-310, 313-314, 317-318]. Pomimo, iż kieszonkowe jest indywidualną sprawą każdego z wychowanków, który dowolnie może dysponować swoimi środkami pieniężnymi, wychowawcy w dyskretny sposób kontrolują na co wychowankowie przeznaczają kieszonkowe.

W toku kontroli ustalono, że w ramach przygotowania wychowanków do samodzielnego życia, dzieci samodzielnie sprzątają pokoje, piorą swoje rzeczy, przygotowują podczas weekendów posiłki przy współpracy z wychowawcą. Wychowankowie są wdrażani do umiejętności w załatwianiu spraw w urzędach- wypełnianie druków, wniosków, pisanie podań. W lutym 2017 r. wychowankowie brali udział w warsztatach dotyczących usamodzielnienia, gdzie organizowane były spotkania z byłym wychowankiem Placówki w celu ukierunkowania młodzieży na wybór drogi życiowej. Weryfikowano poglądy i wyobrażenia wychowanków na temat usamodzielnienia, co daje odzwierciedlenie w *Arkuszach obserwacji pedagogicznych wychowanków* [akta kontroli str. 122, 141, 192, 255-256, 265].

W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą usamodzielnionych zostało czworo wychowanków. Wychowankowie posiadali wyznaczonego opiekuna usamodzielnienia, jednak w niektórych przypadkach z pominięciem terminu określonego w art. 145 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby.

ZA ZGODNOŚĆ

Z ORYGINAŁEM

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

Strona 12 z 16

mgr Wioletta Nastala

24.10.2017

W przypadku wychowanki _____, urodzonej dnia 20 marca 1999 r., oświadczenie opiekuna usamodzielnienia zostało podpisane przez ww. opiekuna w dniu 16 czerwca 2016 r., czyli 9 miesięcy przed ukończeniem przez wychowankę 18 roku życia, co jest niezgodne z przytoczonym wyżej artykułem ustawy i stanowi nieprawidłowość [akta kontroli str. 241]. Placówka powinna dopilnować i dołożyć starań by każdy wychowanek wskazywał opiekuna usamodzielnienia i przedstawiał pisemną zgodę tej osoby w terminie określonym w art. 145 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ww. oświadczeniu osobą wskazaną przez wychowankę do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia była matka dziewczynki. Oświadczenie zostało zatwierdzone przez zastępcę dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie. W oświadczeniu z dnia 20 lutego 2017 r. został wskazany nowy opiekun usamodzielnienia – były wychowawca Placówki [akta kontroli str. 242]. Oświadczenie znajdujące się w aktach osobowych wychowanki nie zawierało akceptacji kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, o której mowa w art. 145 ust. 3 ww. ustawy, co stanowi uchybienie.

W przypadku wychowanka _____, urodzonego dnia 10 kwietnia 1999 r., oświadczenie opiekuna usamodzielnienia zostało podpisane w dniu 12 maja 2016 r. czyli 11 miesięcy przed uzyskaniem przez wychowanka pełnoletności. Placówka nie zachowała należytej dbałości o zachowanie terminu podpisania oświadczenia opiekuna usamodzielnienia, co jest niezgodne z art. 145 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i stanowi nieprawidłowość [akta kontroli str. 275].

W toku czynności kontrolnych kontrolującym przedstawiono do wglądu dwa indywidualne programy usamodzielnienia sporządzone dla wychowanków [akta kontroli str. 234-240, 269-274]. W aktach osobowych wychowanków znajdowały się programy podpisane przez wychowanka, opiekuna usamodzielnienia oraz pracownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, natomiast nie zawierały zatwierdzenia kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, co stanowi uchybienie.

W okresie objętym kontrolą dnia 3 września 2016 r. odbył się *Zespół do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka*, na którym omawiana była całościowa sytuacja wychowanków z uwzględnieniem zasadności pobytu w Placówce oraz zgłaszanie wniosków do dalszej pracy wychowawczej. W protokole z danego „Zespołu” pobeżnie wspomniano, iż dwóch wychowanków (rodzeństwo) z dniem 15 listopada 2016 r. osiąga pełnoletność i usamodzielnia się, a do tego momentu według sugestii „Zespołu” mogą być urlopowani do domu matki, będącej jednocześnie opiekunem usamodzielnienia, po wcześniejszym złożeniu przez nią wniosku do dyrektora Placówki [akta kontroli str. 291]. Wpis „należy pamiętać o złożeniu IPU na miesiąc przed usamodzielnieniem” nie obrazuje jak Placówka przygotowała wychowanków do wkroczenia w dorosłe życie, czy są przygotowani emocjonalnie do podjęcia dorosłego życia.

4. Stosowane metody wychowawcze z dziećmi w Placówce

W trakcie kontroli ustalono, że praca wychowawcza z dzieckiem w Placówce, w dużej mierze odbywa się grupowo, m.in. poprzez wspólne przygotowywanie i spożywanie posiłków, wspólne wyjścia poza Placówkę, dyskusje i pogadanki na różne tematy.

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

W toku kontroli ustalono, że najczęściej stosowaną metodą wychowawczą przez wychowawców jest rozmowa z wychowankami oraz spotkania na terenie placówki, na których są omawiane bieżące sprawy wychowanków jak: sposób spędzania wolnego czasu, planowane wyjścia i wyjazdy, wspólne planowanie posiłków, zachowania dzieci w Placówce i poza nią, przygotowywanie do podjęcia samodzielnego życia, konsekwencje niebezpiecznych zachowań. Placówka zapewnia dzieciom możliwość rozwoju osobistego, zainteresowań oraz możliwość czynnego spędzania wolnego czasu poza Placówką na wyjazdach, wycieczkach, grach zespołowych na boisku, czy w hali sportowej, spacerach. W ciągu roku szkolnego wychowankowie biorą udział w różnego rodzaju atrakcjach organizowanych na terenie szkoły jak wyjścia do kina, wycieczki, konkursy plastyczne, turnieje sportowe. Praca z wychowankami w Placówce jest realizowana w oparciu o rytm dnia dostosowany do indywidualnych potrzeb dzieci. Praca opiekuńczo-wychowawcza prowadzona jest zgodnie z planem pomocy dziecku i realizowanym przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym nastawiona na indywidualne traktowanie oraz w taki sposób, aby wychowankowie mieli poczucie bezpieczeństwa, zaufania do wychowawców i osób dorosłych. Praca indywidualna z wychowankiem sprowadza się najczęściej do indywidualnego kontaktu, indywidualnych rozmów dotyczących bieżących spraw osobistych i szkolnych wychowanka i jest ukierunkowana na indywidualne podejście do dziecka, rozwijanie jego podmiotowości, a także budowanie jego pozytywnych relacji rówieśniczych często połączona z wyjściami poza placówkę np. na mecz piłki nożnej, turniej walk bokserskich, zakupy.

Wychowankowie w anonimowych ankietach w większości zgodnie stwierdzili, że bardzo ważne są dla nich rozmowy indywidualne z wychowawcą prowadzącym, nawiązywanie indywidualnych relacji wychowawca-wychowanek. Traktowanie ich indywidualnie, w taki sposób, że czują się swobodnie w kontakcie z wychowawcą, mają poczucie, że są potrzebni wychowawcom, którzy są dla wychowanków autorytetem, osobą godną zaufania, okazującą życzliwość, troskę i sympatię, z którą można porozmawiać na wszystkie tematy. Wychowankowie czują się swobodnie i bezpiecznie w Placówce. W toku analizy anonimowych ankiet oraz rozmów z wychowankami Placówki ustalono, że wychowankowie znają swoje prawa oraz mają świadomość jakie obowiązki powinni wykonywać w Placówce [akta kontroli str. 303-318].

Uwagi i wnioski:

1. Ustalenia kontroli wskazują, iż sytuacja opiekuńczo-wychowawcza w Placówce w okresie podlegającym kontroli była niestabilna. Odejście z pracy połowy kadry pedagogicznej, długotrwałe zwolnienia lekarskie oraz długotrwałe urlopy spowodowały konieczność zatrudnienia nowych pracowników i nie wpłynęło to korzystnie na poczucie bezpieczeństwa, stan emocjonalny i funkcjonowanie wychowanków.
2. Ustalenia kontroli wskazują, iż podejmowane działania pracy opiekuńczo-wychowawczej Placówki ukierunkowane były na pracę indywidualną z dzieckiem i jego rodziną. Dzieci miały zapewnioną możliwość kontaktu z rodzinami i osobami bliskimi w sposób uwzględniający jednocześnie ich bezpieczeństwo i ochronę przed krzywdzeniem.

ZA ZGODNOŚĆ

Z ORYGINAŁEM

STARSZY ADMINISTRATOR
Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37

www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

Strona 14 z 16

mgr Wioletta Nastala
24.10.2017

3. Ustalono, że dokumentacja pracy psychologa Placówki, prowadzona w postaci *Arkusza badań i obserwacji psychologicznych* nie posiada formy opisowej a jedynie informacyjnej i nie jest dostępna dla wychowawców.
4. Ustalono, że wsparcie psychologa Placówki dla wychowanków realizowane było na niewystarczającym poziomie w stosunku do potrzeb dzieci.
5. Ustalenia kontroli wskazują na brak współpracy pomiędzy psychologiem a wychowawcami w pracy opiekuńczo-wychowawczej.
6. W posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka nie zawsze brały udział wszystkie osoby wymienione w art. 137 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
7. Ustalono, iż cel pracy z dzieckiem wskazany w Planie Pomocy Dziecku oraz w Karcie modyfikacyjnej sporządzonej do Planu Pomocy Dziecku jest niezgodny z § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r.
8. W okresie objętym kontrolą zdarzały się sytuacje, że nie wszyscy wychowankowie wskazywali opiekuna usamodzielnienia i przedstawiali pisemną zgodę tej osoby w terminie określonym w art. 145 ust. 2 ustawy.

Zalecenia pokontrolne

1. Respektować prawo dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Zapewnić dzieciom wsparcie psychologa placówki adekwatnie do ich potrzeb i wskazań wynikających z przeprowadzonych diagnoz.
3. Bieżące obserwacje psychologa o dziecku dokumentować w formie opisowej w *Arkuszach badań i obserwacji psychologicznych*, a indywidualną pracę psychologa z dzieckiem w *Karcie udziału w zajęciach psychologicznych* oraz przechowywać w dokumentacji indywidualnej dziecka by umożliwić dostęp do ww. dokumentacji wszystkim osobom odpowiedzialnym za realizację procesu wychowawczego dziecka w Placówce, tj. koordynatorowi, wychowawcom, pedagogowi.
4. Posiedzenia stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka organizować z udziałem osób wskazanych w 137 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697, poz. 1292).
5. Zapewnić wychowawcom szkolenia w zakresie rozwijania umiejętności prowadzenia indywidualnej pracy z dzieckiem.
6. Rozważyć zmianę zatrudnienia na stanowisku psychologa Placówki.
7. W Planie Pomocy Dziecku wyznaczać cel pracy z dzieckiem zgodny z § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r.
8. Dopilnować by wychowankowie usamodzielniani wskazywali opiekuna usamodzielnienia i przedstawiali pisemną zgodę tej osoby w terminie określonym w art. 145 ust. 2 ustawy.

W terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia należy powiadomić Wojewodę Pomorskiego o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli:

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDANSKU
Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37
www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

STANOWISKO
Ciebie Admistracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

mgr *Wioletta* Nastala

1. Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Wojewoda zajmuje stanowisko wobec zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, poz. 1292):

1. Wojewoda, po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego może wydać zalecenia pokontrolne.

2. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

3. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2 przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

4. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, o powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

5. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności wojewoda, niezależnie od przysługujących mu środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach właściwy organ założycielski kontrolowanej jednostki oraz organ zlecający realizację zadania na podstawie art. 190 – w przypadku jednostki, która działa na podstawie tego zlecenia.

7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Zgodnie z art. 197e:

1. W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub niesprawiedliwości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki lub ośrodka.

2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych czynności, o których mowa w art. 197a ust. 1, zostały ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

3. W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcy zastępczego w terminie, o którym mowa w ust. 2, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198:

1. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

z up. Wojewody Pomorskiego

Katarzyna Jarzebińska
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej

~~INSPEKTOR WOJEWÓDZKI~~

M. Orlinaka
Magdalena Orlinaka

PIRWSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Karolina Jarzebińska

ZA ZGODNOŚĆ

Z ORYGINAŁEM

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDANSKU

Wydział Polityki Społecznej

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel.: 058 30 77 287, fax: 058 301 43 37

www.gdansk.uw.gov.pl, e-mail: wps@gdansk.uw.gov.pl

Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

Strona 16 z 16

mgr Wioletta Nastala